

OBSAH.

Úvod.

Rozdíl mezi uměním a vědou vzhledem k vývoji a postupu jejich. — Odkud ustavičné stoupání a klesání v dějinách umění? — Rozvržení podmínek na vnější a vnitřní. — Účel a důležitost práce tu podstoupené

Strana

Podmínky vnější.

Poměry hmotné. Bez jistého stupně blahobytu není umění. — Atheny za dob Periklových. — Florencie, Řím, Benátky v století šestnáctém. Nizozemsko v 17. století. Čechy za doby Karla IV.

1

2

4

6

8

9

Svoboda. Význam svobody a neodvislosti politické. Řecko po válkách Perských. Italie po bitvě u Tagliacozzo. Nizozemsko po příměří Antwerpenském. — Záhubnost okovů theologických. Polytheismus: Indie. Egypt. Řecko v dobách dřevních. Monotheismus: Starý zákon. Mohamedanismus. Křesťanství. Přednost a síla umění náboženského, kteráž však teprv svézákonnosti k svrchovanosti dospívá. — Vliv dvorní Egypt. Řím. Francie za doby Ludvíků

Poetické rozpoložení myslí. Prosaičnost v Americe. Číňané. Osmnácté století v Evropě. — Pruderie a frivolnost. — Povznešenost myslí v Athenách po válkách Perských. — Souvislost gothiky s vroucností citu náboženského. — Květ španělského malířství rovněž z nadšenosti náboženské vychází. Zurbaran. Cano. Murillo. — Novější umění polské u souvislosti s dumným rozpoložením vlasteneckým

Důstatek látek vhodných. Obmezený okruh předmětů sochařství romanskému a gothickému na závadu byl. — Rozšíření jeho v době renaissanční. — Vliv předmětů nepříhodných. Mše Bolsenská. — Přibývání předmětů v umění moderním

Důstatek vhodných míst. — Místo a obraz neb socha na vzájem se vyžadují. — Rozdíl mezi gothicou severní a jižní vzhledem k místu pro malby vybývajícímu. Důsledky toho pro vývoj malířství severního a italského

<i>Vzdělanost všeobecná.</i> Význam její. — Doba Periklejská. — Pro svrchovaný vývoj umění jestit nejvhodnější vzdělanost ta, která jakousi rovnováhu mezi bezprostředností a reflektovaností vykazuje. Rovnováha „bezwědomého“ a „uvědomělého“ je nejhlbší charakteristickou známkou umění, když v Řecku a v Italií na vrcholi svém stálo	10
<i>Uvědomění národní.</i> Národní hrdoš hellenská. V době novější umění ve Francii, v Německu, v Anglii, v Polsku, v Čechách též k směrům národním se vrací. — Důležitost obratu toho	11
<i>Zdravost života národního.</i> Odlesk zdravosti této v dílech řeckých, italských a Nizozemských. — Zdravost co podmínka ruchu a podklad idealnosti	11
<i>Živé účastenství a vytříbený vkus obecenstva.</i> Důležitost a nutnost jejich. — Svrchovaná doba umění Athenského. — Umění v Římě a všeobecného v něm účastenství. — Umění v dobách takových všechny potřeby života proniká. Italie	12
<i>Povaha podnebí a země.</i> Vliv jejich na umění. Plastičnost přírody hellenské. Smysl pro barvu v Benátkách, v Nizozemsku, v Anglii přirodu podmíněn	13
<i>Důstatek talentů uměleckých.</i> Podmínka ta na rozhraní mezi vněšními a nitrními leží. — Péče o odchování jejich — Akademie. Stipendia na cesty. Ceny. Jednoty umělecké. Všeobecné zavedení kreslení do škol. Následky jeho v Anglii a Americe	14
Podmínky nitřní.	
<i>Při umělcích samých:</i>	
<i>Příkladná vzdělanost všeobecná.</i> Důležitost její. — Znalost přírody vůbec, dějin, poesie, filosofie. — Souvislost zvlášt mezi básnictvím a uměním výtvarným. Homer. Dante. — Phidias, Lionardo, Rafael a obšáhost ducha jejich	15
<i>Znalost všech odvětví výtvarných.</i> Souvislost mezi nimi. Phidias, Giotto, Lionardo, Michelangelo, Rafael byli zároveň architekty, sochaři a malíři. Důležitost dějin umění pro umělce	16
<i>Studium přírody a skutečnosti.</i> V ní záleží z jedné strany přednost soch antických před moderními. — Porovnání maleb pompejanských a byzantských. — Výtečnost genristů hollandských zvlášt u porovnání s genrem copovým. Bez ustavičného studia přírody i velcí mistři v manýru upadávají: Rubens. „Terribil via di Michel Angiol“	17
<i>Plné ovládání techniky.</i> Odvislost tvorení uměleckého od techniky umění. — Malířství řecké na počátku a na vrcholi svém. — Mezinárodní výstava umělecká z roku 1869 a porovnání mramorových prací italských se severními. — Pout německých malířů do Belgie a Francie za příčinou dokonalejší tam techniky malířské. Akademie Antwerpenská	19
<i>Znalost prostředků, kterými se umělecky působi.</i> Forma, barva, kompozice. Sbírky a musea co doplňky akademie	20
<i>Vzory výtečné.</i> Úkolem umění není pouhé opisování přírody, jinak by odlitek dle ní neb vosková figura byly vrcholem jeho. Pouhé napodo-	20

bení nestačí. I nejkrásnější člověk není ve všech částech stejně krásný. Rozličné krásné části z různých těl nelze v jednotu uměleckou spojit. Jestí to apriorní faktor, který umělce při tvoření jak krásného tak charakteristického vede. Zeus Phidiův. Rubens. Shakespeare. Rafaelova Galathea. Praxitelova Aphrodite Thespická. — Proč umění teprv po stoletých pokusech k takovéto výši dostoupí. Třeba tedy, aby každý věk výsledek práce předchozí si osvojil. Polykletův Doryforos učitelem Lysippovým. Každé svrchované umění za působení cizích vzorů se vyvíjelo. Nepřetržitost vývoje v umění vlašském. Výrok Rafaelův o Dürerovi vzhledem k důležitosti vzorů výtečných

20

Závěrek.

Odpověď na otázku úvodem položenou. *Proces dějin uměleckých záležit v přibývání neb ubývání podmínek tu vyložených.* Základy pragmatického dějepisu umění

23

Praktická důležitost vyšetřování našeho pro umělecké poměry naše.

Poměry politické nám ovšem vadí, abychom v popředí se dostali, než máme dosti daleko do řady druhé. K tomu pak není položení naše naprosto nepříznivé

24

Zámožnost, uvědomění národní a ruch stále se zmáhají.

Národní život náš je zdrav, reflexe nepřevládá, rozpoložení mysli neutonulo v prose. Svobodův náčrtek k písni husitské. Umění musí mít vedle vlasteneckého též ráz světový

24

Nedostatečnost prostředků vzdělávacích pro umělce naše, jichž přese všechno napořád přibývá. Akademie a požadavky, jež na ní činí dlužno. Prozatímní doplnění působení jejího. Čehož od ní požadovati dlužno

25

Vzdělání obecnstva a rozšíření interasu uměleckého. Přednášky s demonstracemi. Přihlízení i k zevnějšku. Získání kruhů zámožných. Jak i mimo Prahu tak se dítí může

27

Kusosť galerií našich. — Historické výstavy fotografií. K nim katalogy poučné. Vystavení sbírek též na venkově. Následky toho

28

Obnovení tradice umělecké. Zemi, obcím, všem jednotlivcům zámožným ať povinnost vzhledem k umění se připamatuje; však třeba též porozumění, by sami chtěli a věděli, jak do věci

29

Působení časopisů, zvlášt ilustrovaných. Nedostatek literatury. Kreslení ve škole. Tělocvična co škola pro umělce. Galerie odliatků a kopíí. Umělecký Svatobor. Spolek pro fotografické vydávání uměleckých výtvarů v Čechách a na Moravě se nacházejících

Úkol „Besedy umělecké“ co středu snah veškerých. Budiž celý národ s ní při činnosti této. — Význam její v povšechném boji za národní samobytnost naši

30